

Vantaan työvoimapula hoitajista ja sosiaalityöntekijöistä ei hellitä

Vantaa sekä koko pääkaupunkiseutu kärsii työvoimapulasta hoito- ja sosiaalialalla. Kohtaako koulutuksen tarjonta ja pätevyysvaatimukset täyttämään syntyneitä vajetta? Sosiaalityöntekijältä vaaditaan yliopistossa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto pääaineena sosiaalityö. Sosiaalityöntekijöiden koulutuksen aloituspaikkoja on 2000-luvulla lisätty useaan otteeseen, mutta vuosittain valmistuvien maistereiden määrä, pääaineena sosiaalityö, ei riitä. Helsingin yliopistosta valmistui vuonna 2017 yhteensä 74 sosiaalityöntekijää. Vantaalla on erityisen kova pula pätevistä henkilöistä lähes joka sektorilla mutta erityisesti lastensuojelussa. Kunnat saavat helposti huomautuksia aluehallintovirastolta, mikäli resurssit eivät vastaa tarvetta. Tämä on johtanut kuntien väliseen palkkakilpailuun vähistä resursseista. Kun yksi kunta saa parannettua tilannettaan, se on toiselta kunnalta pois.

Ammattikorkeakouluista valmistuu sosionomeja (AMK), mutta kelpoisuus ei riitä hoitamaan sosiaalityöntekijälle kuuluvia työtehtäviä nykyinsäädännön mukaan. Vuonna 2016 tuli voimaan uusi laki, joka linjasi, että sosiaalityöntekijän sijaisena voi toimia henkilö, jolla on alan ylempiä korkeakouluopintoja. Ennen lakimuutosta sosionomi pystyi sijaistamaan sosiaalityöntekijää. Nyt tilanne on todella vakava erityisesti lastensuojelussa. Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on myös nimettävä hänen asioistaan vastaava henkilö, jonka tulee olla laillistettu ja pätevä sosiaalityöntekijä. Vantaalla ja kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa on sosiaalityöntekijän vakansseja auki, mutta hakijoita niihin ei saada. Tämä tilanne johtaa siihen, että nykyiset työntekijät ylikuormittuvat ja lähtevät ehkä koko alalta muihin tehtäviin. Vantaan kaupunginvaltuusto määritteli yhdeksi sitovaksi tavoitteeksi, että yhdellä henkilöllä saisi olla enintään 35 asiakasta, koska osa työntekijöistä ylikuormittui. Vantaan väkiluku lisääntyy 4000 – 5000 asukkaalla vuodessa, joten palvelutarve vain lisääntyy.

Minä olen ollut 16 vuotta ammattikorkeakoulussa lehtorina ja tiedän, että sieltä valmistuu järkeviä, nuoria ihmisiä eri aloille. Sosiaalityössä sosionomeja työskentelee hyvin vähän. Moni heistäkin kokee, että he eivät epäpätevinä saa työyhteisössä ansaitsemaansa arvostusta. Monet sosionomeista työskentelevät lastentarhanopettajina, ohjaajina ja sosiaaliohjaajina. Nyt katseeni kääntyy hallituksen ja eduskunnan puoleen, jotta tämä työvoimapulan, koulutuspaikkojen ja pätevyysvaatimusten kohtaanto-ongelma saadaan ratkaistua. Onko ratkaisu koulutusyhteistyössä, yliopiston koulutuspaikkojen lisäämisessä, tutkintosisältöjen joustavoittamisessa, pätevyysvaatimusten tarkistamisessa vai työn organisoinnissa, jotta pätevyysvaatimukset ja työ ovat balanssissa?

Vanhusten hoitoon lisää tekeviä käsiä

Meillä on työvoimapula myös vanhuspalveluissa, mm. lähihoitajia ei saada riittävästi

vanhustenhoitoon. Ongelma on kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa sama ja koskee myös koko Suomea. Laskelmien mukaan Suomeen tarvitaan seuraavan viidentoista vuoden aikana lähes 250 000 uutta hoito-alan ammattilaista eläköitymisen ja väestön ikääntymisen takia. Liki 160 000 hoiva-alan ammattilaista eläköityy, samaan aikaan noin 80 000 hoitajaa tarvitaan lisää väestön ikääntymisen takia. Laki hoitajamitoituksesta ei riitä vaan tarvitaan lisää tekeviä käsiä. Vantaalaisena luottamushenkilönä haluan, että palvelut toimivat hyvin ja niitä on tarjolla. Riittävä henkilökunnan saatavuus on ensisijaisen tärkeää, että palvelut pysyvät laadukkaina.

Anitta Orpana

Vantaan kaupunginvaltuutettu (kok)

Kaupunginhallituksen jäsen